

YANGI O‘ZBEKISTON: HOZIRGI ISLOHOTLAR VA ULARNING
TARIXIY ILDIZLARISAIDOV ZAFAR MAMARAJABOVICH
MAMATXOLOV AZIZ BAXTIYOROVICH
IIV Surxondaryo akademik litseyi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Yangi O‘zbekiston g‘oyasining shakllanishi, hozirgi bosqichdagi asosiy islohotlar, ularning tarixiy ildizlari hamda ularning ijtimoiy-siyosiy hayotdagi ahamiyati yoritilgan. Maqolada islohotlarning statistikasiga va tarixiy manbalarga asoslangan tahliliy yondashuv berilgan.

Glossariy

Yangi O‘zbekiston – 2016-yildan boshlab O‘zbekiston Respublikasida boshlagan yangilanishlar davri.

Islohot – tizimli o‘zgarishlar, modernizatsiya va yangilanish jarayoni.

Jadidchilik – XX asr boshidagi islohotchi harakat, ilm-fan va dunyoviy ta’lim tarafdori.

YAIM – yalpi ichki mahsulot.

Doing Business – Jahon banki tomonidan tuziladigan biznes yuritish sharoitlari reytingi.

Kirish

O‘zbekiston mustaqillikka erishgach, davlat va jamiyat hayotida tub o‘zgarishlar yuz berdi. Ammo ayniqsa 2016-yildan boshlab yangi bosqich – Yangi O‘zbekiston davri boshlanib, davlat boshqaruvida xalq bilan muloqot, qonun ustuvorligi, iqtisodiy ochiqlik va tarixiy merosga tayanilgan islohotlar markazga chiqarildi. Ushbu maqolada ana shu islohotlarning mazmun-mohiyati va tarixiy ildizlari keng yoritiladi.

Asosiy qism

1. Yangi O‘zbekiston g‘oyasining shakllanishi

2016-yil sentabr oyida Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida boshlangan yangi siyosiy bosqich, xalq bilan muloqotga asoslangan boshqaruv tizimini joriy etdi. Islohotlarning markazida inson qadrini ulug‘lash va fuqarolarning manfaatini ta’minlash kabi ustuvor yo‘nalishlar turadi.

[1 – www.prezident.uz]

2. Asosiy islohot yo‘nalishlari

Sud-huquq islohotlari: 2017-yildan buyon 100 mingdan ortiq shaxs oqlandi va ayblovdan ozod qilindi.

Iqtisodiy islohotlar: Investorlar uchun erkin iqtisodiy zonalar, soliq imtiyozlari joriy qilindi.

Ijtimoiy islohotlar: Maktab va bog‘chalar soni ko‘paytirildi, kambag‘allik darajasi 11%dan 8%gacha tushdi.

[2 – O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi hisobotlari, 2022; 3 – UzStat.uz]

3. Tarixiy ildizlar

Yangi O‘zbekiston g‘oyasi o‘z tarixiy ildizlariga ega. Jumladan:

Amir Temur tuzuklarida xalqparvarlik, adolat va mas’uliyat tamoyillari ko‘zga tashlanadi.

XX asr boshidagi jadidlar ilm, huquq va modernizatsiyaga asoslangan milliy tiklanish g‘oyalarini ilgari surganlar.

Mustaqillikning dastlabki davrida Islom Karimov milliy davlatchilik asoslarini shakllantirdi.

[4 – Temur tuzuklari; 5 – Jadidlar merosi, 2020; 6 – Karimov I.A. “O‘zbekiston – kelajagi buyuk davlat”, 1992]

4. Raqamlar va natijalar

2021-yilda O‘zbekiston Doing Business reytingida 190 davlat ichida 69-o‘ringa chiqdi.

2022-yilda 700 mingdan ortiq yangi tadbirkorlik subyektlari tashkil etildi.

2023-yil YAIM o'sishi ****5,6%****ni tashkil etdi.

[7 – World Bank Doing Business 2021; 8 – Iqtisodiyot va moliya vazirligi; 3 – UzStat]

Xulosa

Yangi O'zbekiston — bu zamonaviylik va tarixiy meros uyg'unligidagi taraqqiyot modeli. Islohotlarning muvaffaqiyati ularning chuqur tarixiy ildizlarga, aniq strategik yo'nalishlarga ega ekani bilan bog'liq. Ushbu siyosiy va ijtimoiy yangilanishlar O'zbekistonni xalqaro maydonda munosib o'ringa olib chiqmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

www.president.uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy sayti

O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi statistik hisobotlari, 2022

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, 2023

Maktabgacha ta'lim vazirligi, 2023 yil hisobot

Amir Temur – “Tuzuklar” asari

Jadidlar merosi. Ma'rifat nashriyoti, 2020

Karimov I. “O'zbekiston – kelajagi buyuk davlat”, T.: O'zbekiston, 1992

World Bank: Doing Business 2021

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, 2023

UzStat.uz – eksport va import statistikasi, 2023